

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 18.4.2007

KOM(2007) 183 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**GLOBALNA EURÓPA:
PEVNEJŠIE PARTNERSTVO NA ZABEZPEČENIE PRÍSTUPU NA TRH
PRE EURÓPSKÝCH VÝVOZCOV**

{SEK(2007) 452}

{SEK(2007) 453}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

GLOBALNA EURÓPA: PEVNEJŠIE PARTNERSTVO NA ZABEZPEČENIE PRÍSTUPU NA TRH PRE EURÓPSKÝCH VÝVOZCOV

1. Úvod

V súčasnom svetovom hospodárstve neboli európske spoločnosti nikdy závislejšie od efektívneho prístupu na trhy našich obchodných partnerov. Európske spoločnosti uskutočňujú kapitálovo náročné investície v tretích krajinách a vytvárajú dodávateľské reťazce, ktoré sú komplexné aj globálne. Európski vývozcovia sa čoraz viac snažia uspieť nielen vo veľkých hospodárskych sústavách rozvinutého sveta, ale aj v rastúcich hospodárstvach, ako je Čína, India, Brazília a Rusko.

V rámci oznámenia **Globálna Európa** z roku 2006¹ sa tvrdilo, že obchodná politika môže byť kľúčovým prínosom k rastu a zamestnanosti v Európe tým, že sa zabezpečí, aby boli európske spoločnosti aj naďalej konkurencieschopnými a aby mali reálny prístup k vývozným trhom, ktoré potrebujú. Európa má právo otvoriť svoje vlastné trhy spôsobom, ktorý stimuluje konkurencieschopnosť a inováciu, zabezpečuje prístup k surovinám a priťahuje zahraničné investície: toto je správna reakcia na globalizáciu. Zároveň môžeme a mali by sme očakávať otvorené trhy a spravodlivé obchodné podmienky v zahraničí. Konkrétne by rastúce hospodárstva, ktoré majú zo svetového obchodného systému výhody a tak dosiahli vysokej miery rastu, mali teraz odstrániť svoje vlastné prekážky a viac otvoriť svoje trhy. Toto je v ich vlastnom záujme a v širšej miere aj v záujme svetového obchodného systému. Vo svetovom hospodárstve s vysokou konkurencieschopnosťou bude prístup na trh výrazne ovplyvňovať našu hospodársku vývoznú silu.

Prvá a najzreteľnejšia priorita Európy pri zachovávaní otvorených svetových trhov je prostredníctvom jej záväzku voči Svetovej obchodnej organizácii, mnohostrannému obchodnému systému a rokovaniam v Dauhá. Moderná globálna liberalizácia nie je len najefektívnejším spôsobom vytvárania otvoreného obchodného systému, ale je jediným spôsobom výhodným pre všetkých, rozvojové aj rozvinuté krajiny. Avšak obnovená politika prístupu na trh, ktorá sa sústreďuje na konkrétne problémy alebo trhy, je hlavnou súčasťou širšej stratégie EÚ.

V tomto oznámení sa navrhuje pevnejšie **partnerstvo na zabezpečenie prístupu na trh** medzi Komisiou, členskými štátmi a podnikmi, založené na rozsiahlych verejných konzultáciách. Stanovuje sa v ňom jasnejší prístup, viac orientovaný na výsledky, ktorý sa zameriava na konkrétne problémy, pred ktorými stoja podniky EÚ na trhoch v tretích krajinách. Určuje nedostatky súčasného systému aj rozsah, v rámci ktorého sa politika EÚ musí zmeniť, aby odrážala meniace sa svetové hospodárstvo.

¹ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Globálna Európa – Svetová konkurencia – Príspevok k Stratégii rastu a zamestnanosti EÚ - KOM(2006) 567 zo 4.10.2006.

Predpokladá väčšiu decentralizáciu súčasného systému a lepšie využitie miestnych vedomostí a iniciatívy prostredníctvom vytvorenia tímov EÚ pre prístup na trh s miestnym sídlom, vytvorených zo zastúpení Komisie, veľvyslanectiev členských štátov a obchodných organizácií. Takisto nás žiada lepšie určovať priority na využívanie našich kapacít, aby sa zabezpečilo, že hoci sa všetky podnety prístupu na trh riadne zvážia, EÚ sa zameria na najviac naliehavé problémy. Stanovuje, ako môžeme súčasný systém urobiť efektívnejším a transparentnejším pre podniky EÚ.

Pevná politika prístupu na trh je kľúčovou úlohou spoločnej obchodnej politiky a kľúčovou oblasťou, v rámci ktorej môže EÚ zabezpečiť pre svoje členské štáty hospodárske výhody. Pokiaľ ide o prijatie opatrenia proti obchodným prekážkam, potrebujeme určiť spôsoby, ako zlepšiť používanie existujúcich nástrojov a, ak je to možné, vytvoriť nové. V tomto dokumente sa stanovuje, ako môžeme posilniť túto politiku do budúcnosti.

2. Prístup na trh v meniacom sa svetovom hospodárstve

Pokrok od roku 1996

Stratégia EÚ prístupu na trh sa začala v roku 1996² s cieľom presadiť mnohostranné a dvojstranné obchodné dohody a zabezpečiť, aby boli trhy v tretích krajinách otvorené na vývoz EÚ. Cieľom tejto stratégie bolo poskytnúť vývozcom informácie o podmienkach prístupu na trh a rámec, ktorým sa riešia prekážky obchodu s tovarom, službami, duševným vlastníctvom a investíciami.

Databáza o prístupe na trh bola vytvorená ako hlavný operačný nástroj tejto stratégie. Ide o bezplatnú online službu pre vývozcov EÚ, v ktorej sú zahrnuté informácie o podmienkach prístupu na trh v približne 100 krajinách, a rozširujúci sa verejný záznam, ktorý v súčasnosti obsahuje približne 500 prekážok prístupu na trh oznámených Komisii najmä zo strany podnikov. Informačné časti databázy sú často využívané a všeobecne veľmi populárne medzi užívateľmi.

Na základe priority EÚ zameranej na mnohostranné úsilie s cieľom obmedziť obchodné prekážky, je potrebné, aby Komisia do určitej miery presunula svoju pozornosť na inú oblasť, než je odstraňovanie osobitných prekážok. Je veľmi potrebné túto situáciu napraviť kvôli rastúcemu významu a zložitosti necolných prekážok, ako aj požiadavkám zúčastnených strán. To možno dosiahnuť prostredníctvom lepších konzultácií s podnikmi a členskými štátmi a cielenejším prístupom k riešeniu prekážok a optimálnym rozmiestnením zdrojov. Ak sa nezlepší koordinácia, bude oveľa ťažšie zisťovať, analyzovať a hodnotiť prioritné prípady a dosiahnuť systematický úspech pri odstraňovaní prekážok.

Meniaca sa povaha prekážok vo svetovom hospodárstve

Povaha prekážok obchodu vo svetovom hospodárstve sa zmenila. Kedysi sa prístup na trh zameriaval na clo na hranici, dnes sú necolné a iné prekážky „za hranicami“ na trhoch našich obchodných partnerov čoraz dôležitejšie (pozri tabuľku nižšie). Je potrebné jasne rozdeliť medzi nepotrebnými prekážkami obchodu a odôvodnenými a právne obhájitelnými opatreniami na splnenie legitímnych cieľov politiky, ako je bezpečnosť, ochrana zdravia ľudí,

² Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Globálna výzva medzinárodného obchodu: Stratégia prístupu na trh pre Európsku úniu - KOM(96) 53 zo 14.2.1996.

zvierat a rastlín a tiež životného prostredia. Zatiaľ čo je potrebné regulovať obchod, toto sa musí uskutočniť transparentne a nediskriminačne, čo neobmedzuje obchod viac, než je to potrebné pri dosahovaní ostatných legitímnych cieľov politiky.

Tieto nové druhy prekážok sú komplikovanejšie, technicky a časovo náročnejšie na zistenie, analýzu a odstránenie. V súčasnosti sa objavuje veľa problémov týkajúcich sa prístupu na trh, pretože existujúce pravidlá nie sú správne implementované ani presadzované. Okrem toho rozšírenie pravidiel Svetovej obchodnej organizácie plne nezohľadnilo rozširujúci sa rozsah prekážok vo svetovom hospodárstve. Zatiaľ čo GATT a WTO boli pri odstraňovaní colných prekážok obchodu pozoruhodne efektívne a presunuli sa do oblastí, ako je kontrolovanie hygienických obmedzení v oblasti obchodu, ešte je stále veľa oblastí, kde je potrebné vytvoriť a zlepšiť pravidlá Svetovej obchodnej organizácie s cieľom riešiť necolné prekážky. Okrem toho, čím viac sa môžeme podeliť o osvedčené postupy a aproximáciu environmentálnych a sociálnych noriem s obchodnými partnermi, tým lepšie je to pre podniky EÚ.

Obchodné prekážky v modernom svetovom hospodárstve

1. **Colné prekážky.** Hoci boli tieto prekážky zrušené následnými mnohostrannými obchodnými rokovaniami, vysoké clo stále predstavuje problémy pre vývozcov EÚ.
2. **Obťažne colné postupy** pri dovoze, vývoze a tranzite, ako aj nespravodlivé alebo diskriminujúce **daňové pravidlá a postupy.**
3. **Technické nariadenia, normy** a postupy hodnotenia zhody, ktoré nie sú v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie o technických prekážkach obchodu (Dohoda o technických prekážkach obchodu).
4. **Zneužitie hygienických a rastlinolekárskeho opatrení**, t. j. tých, ktoré nie sú v rámci existujúcich pravidiel Svetovej obchodnej organizácie odôvodnené z hľadiska zdravia a bezpečnosti.
5. **Obmedzenia prístupu k surovinám**, konkrétne reštriktívne vývozné postupy vrátane vývozne dane, ktorými sa zvyšujú ceny za výrobky, ako sú usne a kože, hlavný nerastný a kovový tovar, ako aj systém dvojitého cien.
6. **Nedostatočná ochrana práv duševného vlastníctva** vrátane zemepisných označení a nesprávnej implementácie a presadzovania.
7. **Prekážky trhu so službami a priame zahraničné investície**, napríklad neodôvodnené obmedzenia zahraničného vlastníctva, povinnosti vyplývajúce zo spoločného podnikania a diskriminačný prístup.
8. **Reštriktívne pravidlá verejného obstarávania** a postupy, ktorými sa spoločnostiam EÚ zabráňuje efektívne predkladať ponuky na verejné zákazky v tretích krajinách.
9. **Zneužívanie nástrojov na ochranu obchodu a/alebo ich použitie, ktoré nie je v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie** zo strany tretích krajín.
10. **Nespravodlivé používanie štátnej pomoci a ostatných dotácií** zo strany tretích krajín spôsobom, ktorým sa vytvárajú prekážky prístupu na trh.

Pzúčatnené strany podporujúce zmenu

V roku 2006 Komisia zadala vypracovanie hodnotiacej štúdie³ a uskutočnila internetové konzultácie o priblížení sa Európskej únii k prístupu na trh⁴. Konzultácie prilákali viac ako 150 respondentov z členských štátov, podnikov EÚ a ostatných zúčastnených strán. Na základe hodnotenia a konzultácií sa stanovili nasledujúce kľúčové závery:

- EÚ potrebuje zlepšiť súbor politických nástrojov, ktorý sa využíva na zabezpečenie a zachovanie prístupu na trh – mnohostranné a dvojstranné obchodné rokovania spolu so odhodlaním zabezpečiť presadzovanie uvedených dohôd.
- Zatiaľ čo podpora vývozu oprávnené zostáva hlavnou úlohou členských štátov EÚ, mnoho európskych spoločností funguje na európskej a stále viac globálnej úrovni. Komisia, členské štáty a podniky potrebujú viac spolupracovať v oblasti partnerstva s cieľom maximalizovať náš vplyv pri riešení a zamedzovaní prekážok, v Bruseli aj tretích krajinách.
- EÚ by mala lepšie určovať prioritné opatrenia proti prekážkam s cieľom dosiahnuť čo najväčší hospodársky vplyv pre EÚ.
- EÚ potrebuje efektívnejšiu a transparentnejšiu službu pre podniky. Malé a stredné podniky (MSP) sú čoraz aktívnejšie na vývozných trhoch a často stoja pred najväčšími problémami pri riešení obchodných prekážok. Problémy malých a stredných podnikov týkajúce sa prístupu na trh treba pozorne zohľadniť v praktickej implementácii tejto stratégie. Komisia prijala v novembri 2005 oznámenie⁵, v ktorom sa uvádza osobitný odkaz na riešenie potrieb malých a stredných podnikov v tejto oblasti. Komisia môže zlepšiť aj svoju databázu o prístupe na trh, aby bola dostupnejšia pre užívateľov.

Na základe výsledkov nášho hodnotenia a konzultácií je zrejmé, že prístup na trh sa zdá byť oblasťou, ktorá si zaslúži dôraznejšie opatrenie na úrovni EÚ. Podniky EÚ chcú prístup viac orientovaný na výsledky, ktorým by sa pomohli riešiť konkrétne problémy, pred ktorými stoja v súvislosti s prístupom na trhy v tretích krajinách, s rýchlosťou a efektívnosťou, vzhľadom na modernú obchodnú skutočnosť. Členské štáty neustále vyjadrujú svoje stanovisko, že je potrebná efektívnejšia a asertívnejšia politika EÚ.

3. Návrhy na pevnejšie partnerstvo na zabezpečenie prístupu na trh

Dôvody na zameranie sa na prístup na trh sú v súčasnosti rovnako platné, ako boli v roku 1996, ak nie viac. Našou úlohou je posilniť a upraviť existujúci rámec pre politiku prístupu na trh a zlepšiť konkrétne nástroje, ktoré sú súčasťou tohto rámca.

³ Túto správu je možné stiahnuť na internetovej stránke:
http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/november/tradoc_130518.2.pdf.

⁴ Túto správu možno stiahnuť na internetovej stránke:
http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/mk_access/cs101106_en.htm

⁵ Oznámenie Komisie „Realizácia Lisabonského programu Spoločenstva – Moderná politika MSP pre rast a zamestnanosť“ - KOM(2005) 551 z 10.11.2005.

3.1. Správny súbor politických nástrojov

Systém Svetovej obchodnej organizácie a mnohostranná spolupráca zostávajú jediným najdôležitejším mechanizmom na zabezpečenie a záruku prístupu na trh vo svetovom obchodnom systéme, hoci ostatné nástroje, ako je Svetová colná organizácia, takisto zohrávajú dôležitú úlohu. Nemôžeme sa však pri riešení obchodných prekážok spoliehať na jediný nástroj alebo mechanizmus. Musíme používať mnohostranné aj dvojstranné, ako aj formálne a neformálne nástroje.

Vo Svetovej obchodnej organizácii je úspešné ukončenie ambiciózneho kola obchodných rokovaní v Dauhá prioritou EÚ. Rozsah používania prístupových rokovaní s cieľom zabezpečiť väčší prístup na trh sa znižuje, keďže niektoré z najdôležitejších obchodujúcich krajín, ako je Čína, sa už stali členmi Svetovej obchodnej organizácie a ostatné krajiny, ako je Rusko, sa zúčastňujú na záverečných rokovaniach. Mnohostranná činnosť sa doplní začatím rokovaní o novej generácii dvojstranných dohôd o voľnom obchode, ktoré presahujú súčasné pravidlá WTO, s regiónmi a krajinami, ako je Asociácia krajín juhovýchodnej Ázie, Kórea, India, Andské krajiny a Stredná Amerika, ako aj ukončením prebiehajúcich rokovaní s Mercosurom a Radou pre spoluprácu krajín v Perzskom zálive aj uzavretím sektorových dohôd.

Rovnako by sme sa mali snažiť o posilnenie nášho postavenia v medzinárodných normatívnych orgánoch, ako je Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO). Tým budeme môcť lepšie ovplyvniť medzinárodnú spoluprácu v oblasti regulácie, napríklad podporovaním využívania dobrovoľných medzinárodných noriem vypracovaných medzinárodnými normalizačnými orgánmi. Okrem toho by nová generácia dohôd o voľnom obchode mala zahŕňať časť týkajúcu sa aproximácie právneho rámca. EÚ by mala uľahčiť aj aktívnu účasť rozvojových krajín v takýchto regulačných dialógoch.

Dohoda o pravidlách je však len začiatok procesu. Je potrebné jasne sa zamerať na presadzovanie a zabezpečovanie, aby tretie krajiny plnili svoje povinnosti na základe dvojstranných a mnohostranných dohôd. Na uľahčenie tejto povinnosti treba aktívne dodržiavať práva v rámci Dohody o urovnávaní sporov WTO. Mnohostranné a dvojstranné rokovania by sa mali používať na stanovenie pružných mechanizmov na zamedzenie a riešenie sporov, na základe sprostredkovania, s cieľom riešiť problémy s partnerskými krajinami. Mali by sme ostatných podporiť, aby lepšie využívali, rovnako ako EÚ, oznamovacie postupy v rámci dohôd o technických prekážkach na predchádzanie obchodným obmedzeniam. Okrem toho by sme mali zmeniť a doplniť nariadenie o obchodných prekážkach tak, aby sa zahrnuli podnety proti porušovaniu dvojstranných zmlúv, ktorých sme zmluvnými stranami. EÚ môže takisto ďalej rozvíjať spoluprácu s tretími krajinami s cieľom riešiť prekážky spoločného záujmu. Napríklad, EÚ by mala integrovať takéto diskusie do existujúcich strategických partnerstiev s kľúčovými trhmi rastúcich a rozvinutých krajín: úzko už spolupracujeme so Spojenými štátmi v oblasti prístupu na trh.

Nedostatok účinných právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže môže obmedziť aj prístup na trh. Je potrebné, aby sme naďalej vynakladali úsilie na podporu zavedenia vhodných pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže v tretích krajinách.

Presadzovanie pravidiel prístupu na trh závisí aj od efektívneho technického a administratívneho systému. Konkrétne, mnohé rozvojové krajiny nemajú dostatočné administratívne kapacity, odbornú prípravu ani technické vybavenie. Pomoc v oblasti

obchodu môže byť užitočná pri znižovaní týchto obmedzení. Komisia a EÚ ako celok sa zaväzujú zvyšovať pomoc v oblasti obchodu ako súčasť svojej celkovej stratégie Pomoc obchodu⁶.

Napokon budú politické kontakty a obchodná diplomacia zohrávať čoraz dôležitejšiu úlohu v spoločnom úsilí Komisie, členských štátov a podnikov pri efektívnom riešení prekážok a budú dopĺňať ostatné strednodobé až dlhodobé politické nástroje.

3.2. Nový vzťah s členskými štátmi a podnikmi

Úloha Komisie v centre spoločnej obchodnej politiky je veľmi dôležitá. Je však jasné, že na to, aby bola Komisia efektívnejšia, potrebuje vytvoriť nové partnerstvo s členskými štátmi, ktoré majú svoje vlastné kompetencie v tejto oblasti, aj s európskymi podnikmi.

Komisia, členské štáty a podniky potrebujú vytvoriť lepší spôsob fungovania. To znamená systematickejší kontakt a spoluprácu na všetkých úrovniach v rámci EÚ aj v tretích krajinách. Komisia, členské štáty a podniky by mali lepšie spolupracovať na stanovení priorít pri odstraňovaní prekážok, ako aj prepájanie databáz a vývoji siete odborníkov na prístup na trh.

Je to predovšetkým dôležité na kľúčových trhoch v tretích krajinách, kde sú miestne vedomosti najsilnejšie. Zastúpenia Komisie, veľvyslanectvá členských štátov a európske podniky fungujúce na zahraničných trhoch poznajú miestne administratívne štruktúry a postupy a sú obvyčajne najvhodnejšie na zabezpečenie počiatočných prieskumov týkajúcich sa problémov prístupu na trh, určovanie prípadov, ktoré vyžadujú koordinovanú činnosť s odborníkmi v Bruseli v oblastiach ako duševné vlastníctvo, technické prekážky obchodu (TPO) a hygienická/rastlinolekárska ochrana (LRL), ako aj na zabezpečenie následného postupu na miestnej úrovni. V praxi sa už toho dosť robí na zhromažďovanie zdrojov a kontaktov v tretích krajinách. Systematickejšími kontaktmi a koordináciou by sa však zlepšilo zhromažďovanie informácií, umožnilo by sa zistiť príslušné legislatívne návrhy a reagovať na ne pred ich prijatím a využiť miestne vedomosti a vplyv diplomatického tlaku na rýchle a efektívne riešenie prekážok prístupu na trh.

Komisia navrhuje na trhoch v tretích krajinách vytvoriť tímy pre prístup na trh za účasti Komisie, členských štátov, súkromného sektora (napríklad obchodné komory EÚ) a ak je to vhodné, ostatných zúčastnených strán EÚ. V krátkom čase sa zostaví zoznam pilotných krajín na vytvorenie pevnejších sietí a tímov pre prístup na trh.

Komisia je takisto toho názoru, že poradný výbor pre prístup na trh, ktorý pozostáva zo zástupcov členských štátov a ktorému predsedá Komisia, by sa mal technicky viac zamerať na otázky o prístupe na trh⁷ vrátane zváženia konkrétnych prípadov a výmeny osvedčených postupov. Je takisto potrebné klásť opätovný dôraz na koordináciu na základe spätnej väzby miestnych tímov pre prístup na trh a užšie spolupracovať s výborom pre reguláciu obchodných prekážok. Podľa článku 133, súhrnný poradný výbor pre obchodnú politiku, by mal byť aj naďalej diskusným fórom o najdôležitejších prípadoch v oblasti prístupu na trh. Kvôli zložitosti a rôznorodosti otázok týkajúcich sa prístupu na trh budú mať ostatné odborné výbory naďalej vedúce postavenie, ak to bude potrebné. Komisia bude pravidelne pokračovať v diskusii o týchto otázkach s Európskym parlamentom.

⁶ Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu: Na ceste k stratégii pomoci pre obchod EÚ – príspevok Komisie - KOM(2007) 163 zo 4.4.2007.

⁷ V rámci existujúcej právomoci stanovenej v rozhodnutí Rady 98/552/ES z 24. septembra 1998.

Je jasné, že podniky majú veľký záujem o aktívnejšiu účasť pri odstraňovaní prekážok. Komisia považuje pravidelnejšie trojstranné diskusie medzi Komisiou, podnikmi EÚ a členskými štátmi za dôležité a navrhuje vytvoriť osobitné fórum pre pravidelné zasadnutia členských štátov/útvarov Komisie/podnikov EÚ, pravdepodobne spojené so zasadnutiami poradného výboru pre prístup na trh.

Pokiaľ ide o všeobecnú zásadu spolupracovať, mali by sme skôr lepšie využiť existujúce mechanizmy a vytvoriť rámec na pravidelné kontakty, než vytvárať dodatočné inštitúcie na spoluprácu v rámci EÚ.

3.3. Stanovovanie priorít s cieľom čo najlepšie využívať zdroje

Očakávané zvýšenie v už značnom počte zaznamenaných obchodných prekážok, spojených s narastajúcou zložitou a obtiažnou ich riešením, znamená, že je dôležité zabezpečiť, aby sme sa zamerali a upravili prekážky najvyššej priority.

Všetky predložené podnety by sa mali naďalej skúmať, avšak v zmysle objektívnych ukazovateľov stanovovania priorít prediskutovaných s členskými štátmi EÚ a podnikmi EÚ vrátane malých a stredných podnikov. Tie by mohli zahŕňať:

- potenciálne hospodárske výhody pre podniky EÚ ako celok z krátkodobého a strednodobého hľadiska,
- či príslušná prekážka predstavuje vážne porušenie dvojstranných alebo mnohostranných dohôd, a
- pravdepodobnosť riešenia problému v primeranom čase.

Pokiaľ ide o výsledky stanovovania priorít, priority by sa mohli definovať z hľadiska:

- krajín (vyspelé hospodárstva aj rastúce hospodárstva, ale nie pre najmenej rozvinuté krajiny);
- sektorov (bolo určených viacero sektorov, napríklad pri konzultáciách a v rámci priemyselnej politiky⁸); a/alebo
- kategórie problému – napríklad, porušovanie práv duševného vlastníctva.

Stanovovanie priorít však nesmie obmedzovať, ale musí poskytovať podporu pri lepšom využívaní zdrojov.

3.4. Efektívnejšie, účinnejšie a transparentnejšie služby

... predchádzanie novým prekážkam vstupu do účinnosti ...

Prístup „včasného varovania“ k monitorovacím nariadeniam v tretích krajinách, založený na prevencii, je výhodný pri určovaní možných prekážok v skorej fáze a ich riešení pri zdroji,

⁸ Oznámenie Komisie: „Implementácia Lisabonského programu Spoločenstva: Rámcová politika posilnenia výroby v EÚ – smerom k integrovanejšiemu prístupu k priemyselnej politike“ - KOM(2005) 474 z 5.10.2005. Jeho technickú aktualizáciu zo 4.9.2006 si možno stiahnuť na internetovej stránke http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/sec_overview_update06.pdf

ako aj pri informovaní našich obchodných partnerov o našich obavách pred tým, ako sú návrhy právnych predpisov alebo nariadení prijaté. Komisia bude ostatných podporovať, aby podľa technických prekážok dohody o obchode informovali a zvyšovali úsilie pri získavaní informácií o pripravovaných právnych predpisoch v tretích krajinách na mieste priamo od tímov pre prístup na trh.

... zlepšovanie postupu, ktorý vedie k odstráneniu prekážok...

Najväčšia medzera medzi očakávaniami z roku 1996 a dosiahnutými výsledkami je v čase potrebnom na úspešné odstránenie obmedzení obchodu dokonca aj v najjasnejších prípadoch porušenia mnohostranných alebo dvojstranných dohôd. Na základe spätnej väzby podnikov je jasné, že potrebujú rýchlejšie, pohotovejšie opatrenia. Komisia zlepší a zjednoduší spôsob registrácie, analýzy a riešenia podnetov v oblasti prístupu na trh, ako aj spôsob, akým poskytuje spätnú väzbu podnikom.

Od podnikov EÚ budeme očakávať, že poskytnú väčšinu informácií o prekážkach, ktoré ovplyvňujú ich obchod alebo investície v tretích krajinách, a zabezpečíme zdieľania takýchto prichádzajúcich informácií v rámci Komisie. Cieľom by bolo zaregistrovať v databáze o prístupe na trh všetky predložené podnety v oblasti prístupu na trh. Aby sa zabezpečilo, že všetky zaznamenané prekážky sú prostredníctvom databázy o prístupe na trh dostupné, vytvoríme internetové linky s ostatnými databázami niekde inde v EÚ (vrátane členských štátov a podnikov, ak je to možné). Prípadoch by sa pridelo osobitné číslo prípadu na uľahčenie hľadania ich záznamu v danom systéme transparentným spôsobom.

V analýze prekážok je potrebné zahrnúť všetkých účastníkov vrátane tímov pre prístup na trh s miestnym sídlom. Podniky EÚ by mali byť pravidelne informované o prebiehajúcej činnosti.

Identifikácia a analýza prekážok je oblasť, v ktorej možno očakávať, že pevnejšie partnerstvo s podnikmi a členskými štátmi bude mať najväčší vplyv na účinnosť a transparentnosť.

... a zlepšovanie databázy o prístupe na trh

Databáza Európskej komisie o prístupe na trh poskytuje rýchlo dostupné a spoľahlivé informácie, pokiaľ ide o uplatňované clo, dovozné formality a dokumenty potrebné na dovoz do tretích krajín a zahŕňa aj informácie o obchodných prekážkach obmedzujúcich prístup na tieto trhy. Hoci sú užívatelia vo všeobecnosti spokojní s existujúcim systémom, je potrebné ho zlepšiť.

Väčší dôraz sa bude klásť na dostupnosť pre užívateľov a zjednodušenie databázy o prístupe na trh, čím sa uľahčí identifikáciu a oznamovanie problémov. Komisia zlepší lehoty na poskytovanie odpovedí na online požiadavky a zaväzuje sa pravidelne aktualizovať informácie v databáze. Súčasná časť databázy „Pripomienky“ sa bude aktualizovať, aby sa podporilo predkladanie otázok a problémov, na ktoré bude prostredníctvom e-mailu upozornená Komisia. Propagačná kampaň sa začne v členských štátoch a za ich pomoci s cieľom široko propagovať činnosti partnerstva prístupu na trh, najmä medzi malými a strednými podnikmi prostredníctvom sprístupnenej širokej siete EÚ na podporu podnikov a inovácie, ako aj podporovať spoločnosti EÚ pri registrácii ich podnetov týkajúcich sa prekážok.

Ako odpoveď na žiadosti užívateľov a s cieľom lepšie zosúladiť súčasné úlohy a potreby vývozcov EÚ sa budú postupne vytvárať nové časti databázy o prístupe na trh, aby sa zlepšilo ich zameranie v oblastiach, ako sú služby, presadzovanie práv duševného vlastníctva a investície.

Tímy pre prístup na trh s miestnym sídlom by mali vo svojich hosťovských krajinách pravidelne predkladať správy o obchodných prekážkach, ktorými sa zaktualizujú a skonkretizujú informácie poskytované databázou o prístupe na trh.

Komisia sa pozrie aj na spôsoby prepojenia databázy o prístupe na trh a poradenského centra vývozu „Export Helpdesk“ určeného pre vývozcov z rozvojových krajín. Poskytnutím prístupu k týmto informáciám pre vývozcov z rozvojových krajín by sa zvýšilo množstvo ich vývozu do ostatných krajín – konkrétne by sa zlepšil obchod medzi južnými krajinami.

4. Záver

Pevnejšie partnerstvo na zabezpečenie prístupu na trh je základnou súčasťou stratégie Globálna Európa a značným prínosom k lisabonskej agende pre rast a zamestnanosť. Európske spoločnosti – od veľkých svetových spoločností k MSP – sa snažia uspieť na svetových trhoch. Silná politika prístupu na trh je kľúčovou úlohou spoločnej obchodnej politiky a kľúčovou oblasťou, v ktorej môže EÚ zabezpečovať skutočné hospodárske výhody pre svoje členské štáty a európskych občanov, ako aj podniky. Je potrebné, aby sa politika EÚ z roku 1996 posilnila a prispôbila meniacemu sa svetovému hospodárstvu, v ktorom sa trhy, na ktoré hľadáme prístup, ako aj prekážky, ktoré v tom bránia, menia.

Komisia preto navrhuje:

- Posilniť záväzok využívať mnohostranné inštitúcie ako Svetová obchodná organizácia a dvojstranné kanály, ako je nová generácia dohôd o voľnom obchode na podporu modernej a vykonateľnej liberalizácie, otvorenia trhu a aproximácie štandardov a noriem medzi EÚ a jej obchodnými partnermi.
- Vytvoriť pevnejší vzťah medzi Komisiou, členskými štátmi a podnikmi EÚ na priamu podporu hospodárskych subjektov pri riešení konkrétnych ťažkostí, pred ktorými stoja pri prístupe na trhy tretích krajín, spôsobom a v časovom rámci, ktorý je v súlade s obchodnou realitou.
- Decentralizovať súčasný systém a podporovať miestne iniciatívy v tretích krajinách prostredníctvom vytvárania tímov EÚ pre prístup na trh s miestnym sídlom, ktoré zahŕňajú zastúpenia Komisie, veľvyslanectvá členských štátov a obchodné organizácie.
- Užšiu technickú spoluprácu v Bruseli medzi úradníkmi členských štátov a Komisiou v oblasti prístupu na trh a intenzívnejšie konzultácie so zástupcami z väčšieho počtu oblastí priemyslu.
- Lepšie stanovovať priority pri výbere prekážok, na ktoré sa treba zamerať, aby sa najlepšie využili naše zdroje v určitých cieľových trhoch (ale okrem najmenej rozvinutých krajín), kľúčové sektory a/alebo kľúčové oblasti, ako sú práva duševného vlastníctva.
- Prepracovať databázu Európskej komisie o prístupe na trh.

- Zlepšiť efektívnosť a transparentnosť v analýze Komisie týkajúcej sa podnetov v oblasti obchodných prekážok vrátane nového zjednodušeného systému na registráciu podnetov.

Úspech tejto iniciatívy bude závisieť od sily nového partnerstva, ktoré sme schopní vytvoriť, venujúc mu dostatočné zdroje a využívajúc tieto zdroje, ktorými k projektu spoločne prispievame. Komisia sa zaväzuje, že sa bude tejto úlohe venovať a vyzýva všetky zúčastnené strany, aby prispeli k implementácii tohto nového partnerstva.